

برنامه مطالعاتی ۱۰۰ روزه زبان انگلیسی کنکور

شهاب مهران فر

درسنامه هشتم

عبارات موصولی (Relative Clause)

آنچه در این درسنامه خواهید دید:

- 1- عبارات موصولی؛ تعاریف، کاربردها و ساختارها
- 2- فراتر از کنکور؛ نکات خارج از کتاب
- 3- نکات به شدت کنکوری
- 4- بررسی تست‌های مرتبط از کنکور سراسری 98

بخش اول: عبارات موصولی؛ تعاریف، کاربردها و ساختارها

(زبان انگلیسی سال دوازدهم - درس دوم - بخش Grammar - صفحات 57 تا 59)

عبارت موصولی چیست؟

عبارت موصولی یک جمله واژه است که به یک جمله دیگر وصل می‌شود و اطلاعات بیشتر یا گاه اضافه‌ای را درباره کلمه قبل از خود می‌دهد. عبارات موصولی معمولاً با یک **ضمیر موصولی** شروع می‌شوند. در مثال‌های زیر، دو جمله مستقل از هم، به صورت یک جمله دارای عبارت موصولی بازنویسی شده‌اند.

*We know a lot of people. They live in the countryside. → We know a lot of people **who** live in the countryside.*

ما افراد زیادی را می‌شناسیم. آنها در خارج از شهر زندگی می‌کنند. ← ما افراد زیادی را می‌شناسیم که در خارج از شهر زندگی می‌کنند.

*I will give you a book. I bought the book yesterday. → I will give you a book **which** I bought yesterday.*

به شما یک کتاب خواهم داد. آن کتاب را دیروز خریدم. ← کتابی را که دیروز خریدم به تو خواهم داد.

*I saw a man. The man's phone was stolen. → I saw a man **whose** phone was stolen.*

یک مرد را دیدم. تلفن همراه آن مرد دزدیده شده بود. ← مردی را دیدم که موبایلش دزدیده شده بود.

برنامه مطالعاتی ۱۰۰ روزه زبان انگلیسی کنکور

شهاب مهران فر

ضمایر موصولی کدامند؟ تفاوت بین ضمایر موصولی مختلف چیست؟

ضمایر موصولی کلماتی هستند که یک عبارت موصولی را به جمله پایه قبل از خود وصل می کنند. این ضمایر عبارتند از: *who, whom, which, that, whose, when, where*

تفاوت ضمایر موصولی، مرجع آن‌ها در جمله است. یعنی برای انتخاب یک ضمیر موصولی درست، باید ببینیم که آیا مرجع آن ضمیر «انسان است یا غیر انسان»، «فاعل است یا مفعول» و یا به «مالکیت» اشاره دارد.

کاربرد	برای توصیف فاعل	برای توصیف مفعول	در مورد مالکیت
برای انسان	<i>who</i>	<i>whom/ who</i>	<i>whose</i>
برای اشیا	<i>which</i>	<i>which</i>	<i>whose</i>
برای انسان و اشیا (هر دو)	<i>that</i>	<i>that</i>	

توجه کنید که فاعل یا مفعول بودن مرجع ضمیر موصولی، در کتاب درسی شما مطرح نشده و تا به حال در سوالات کنکور مورد استفاده نبوده است. به عبارت دیگر، در کتاب درسی و در کنکور، تمرکز صرفاً بر روی تشخیص انسان یا غیر انسان بودن مرجع ضمیر است.

در مثال‌های زیر، زیر عبارت موصولی خط کشیده شده است.

The man who/that is wearing a suit is my uncle.

مردی که کت و شلوار به تن دارد عمومی من است. (در این جمله مرجع ضمیر یا *the man* فاعل جمله است و به یک شخص اشاره دارد.)

Who was the woman who/whom/that you were speaking to?

آن خانمی که با او صحبت می کردی کیست؟ (در این جمله مرجع ضمیر یا *the woman* مفعول جمله است و به یک شخص اشاره دارد.)

The car which/that moved fast was an Italian car.

ماشینی که به سرعت رد شد، یک ماشین ایتالیایی است. (در این جمله مرجع ضمیر یا *the car* فاعل جمله است و به یک شی اشاره دارد.)

It's the book which/that Sam gave me last week.

این همان کتابی است که سام هفته گذشته به من داد. (در این جمله مرجع ضمیر یا *the book* مفعول جمله است و به یک شی اشاره دارد.)

This is the woman whose cat is missing.

این همان زنی است که گربه‌اش گم شده است. (در این جمله مرجع ضمیر یا *the woman* فاعل جمله است. (توجه کنید که مرجع ضمیر *whose* می تواند یک شخص یا حتی یک مکان یا یک شی باشد.)

برنامه مطالعاتی ۱۰۰ روزه زبان انگلیسی کنکور

شهاب مهران فر

بخش دوم: فراتر از کنکور

استفاده از **how, why, when, where** و **what** به جای ضمایر موصولی

گاه در جملات موصولی، از این کلمات به جای ضمایر موصولی استفاده می‌کنیم. هر یک از این کلمات، معنا و مفهوم مشخصی دارند:

where = جایی که ، شرایطی که → اشاره به یک مکان، یک جایگاه و یا یک موقعیت است.

when = زمانی که، وقتی که → اشاره به یک زمان مشخص یا طول مدت است.

Why = چرا → معمولاً بعد از کلمه **reason** به کار می‌رود و هدف آن بیان دلیل است.

How = چگونه، به چه شکل → برای بیان روش یا چگونگی انجام عملی که در جمله مطرح شده است به کار می‌رود.

what = چیزی که → در جایگاه فاعل یا مفعول به کار می‌رود.

در مثال‌های زیر، زیر مرجع ضمیر خط کشیده شده است.

This is the city where I lived for 5 years.

این شهری است که در آن پنج سال زندگی کرده‌ام. ← اشاره به یک مکان با استفاده از **where**

Spring is the time when we see a lot of tourists here.

بهار زمانی است که در آن گردشگران زیادی به این جا می‌آیند. ← اشاره به یک زمان با استفاده از **when**

We didn't know the reason why she decided to start a new job.

ما مطلع نبودیم که چرا او تصمیم گرفت که شغل جدیدی را آغاز کند. ← اشاره به دلیل با استفاده از **why**

We showed him how we cook rice.

ما به او یاد دادیم که چگونه برنج بپزد. ← بیان مفهوم چگونگی با استفاده از **how**

Some of these people have lost what they had invested.

بعضی از این مردم آن چه سرمایه‌گذاری کرده بودند را از دست داده‌اند. ← استفاده از **what** در جایگاه مفعول جمله

برنامه مطالعاتی ۱۰۰ روزه زبان انگلیسی کنکور

شهاب مهران فر

بخش سوم: نکات کنکوری

نکته ۱: توجه کنید که در ساختار عبارات موصولی، با دو جمله مستقل از هم مواجهیم. این بدان معناست که: اولاً: جمله اصلی و عبارت موصولی (عبارتی که بعد از ضمیر موصولی می آید) باید هر کدام حداقل یک فعل داشته باشند. دوماً: اگر ضمیر موصولی نقش فاعلی نداشته باشد، عبارت موصولی (عبارتی که بعد از ضمیر موصولی می آید) باید علاوه بر فعل، یک فاعل هم داشته باشد.

نکته ۲: هرگاه ضمیر موصولی، خود نقش فاعل یا مفعول عبارت موصولی را نیز داشته باشد، از تکرار فاعل یا مفعول جمله بصورت ضمیر خودداری می کنیم.

The boy who he lives next door is my friend. → The boy who lives next door is my friend.

I have bought the book that we saw it yesterday. → I have bought the book that we saw yesterday.

همان طور که در مثال های صفحه قبل می بینید، چون در مثال اول who نقش فاعل عبارت موصولی و در مثال دوم that نقش مفعول جمله را دارد، از تکرار ضمیر he و it که اشاره به فاعل و مفعول آن عبارات دارند، خودداری کرده ایم.

نکته ۳: به طور کلی، هرگاه دو جمله با استفاده از ضمیر موصولی به یکدیگر وصل شده باشند، ساختار جمله دوم، یعنی عبارت بعد از کلمات موصولی، هرگز نمی تواند ساختار سوالی باشد.

Do you know why is he angry? ✘ → Do you know why he is angry? ✔

I don't know where does she come from. ✘ → I don't know where she comes from. ✔

توجه کنید که در هر دو مثال بالا، ساختار جمله اول سوالی و در نتیجه نادرست است. جملات دوم در هر مثال، ساختاری غیرسوالی دارند و درست اند.

برنامه مطالعاتی ۱۰۰ روزه زبان انگلیسی کنکور

شهاب مهران فر

نکته 4: گاه فعلی که در عبارت موصولی آمده است، دارای یک حرف اضافه اجباری (غیر قابل حذف) است. در این صورت، می توان

جایگاه حرف اضافه را با توجه به ضمیر موصولی تغییر داد:

الف) اگر ضمیر موصولی *which* یا *whom* باشد، می توانیم حرف اضافه آن فعل را هم در جایگاه معمول خود (یعنی بعد از فعل) قرار دهیم و هم پشت ضمیر موصولی.

ب) اگر ضمیر موصولی *that* یا *who* باشد، حرف اضافه فعل فقط و فقط می تواند در جایگاه معمول خود (یعنی بعد از فعل) بیاید.

*The country **which** he comes from has a very small population.*

The country from which he comes has a very small population.

*The country **that**he comes from has a very small population.*

*He didn't say anything about the boy **who** he had talked to.*

He didn't say anything about the boy whohe had talked to.

He didn't say anything about the boy to whomhe had talked.

تذکر: می توان از نکته بالا نتیجه گرفت که حرف اضافه فعل، هرگز و هرگز پشت *when* و *where*، *who*، *that* قرار نمی گیرد.

می توانید برای پرسش و پاسخ و رفع اشکال، داندود رایگان ادامه این سری در سنامه ها و سایر مطالب مرتبط، از صفحه مربوطه در [سایت کانون](#) و یا سایر [مسیرهای ارتباطی](#) موجود استفاده کنید.

برنامه مطالعاتی ۱۰۰ روزه زبان انگلیسی کنکور

شهاب مهرا ن فر

بخش چهارم: بررسی تست‌های مرتبط از کنکور سراسری 98

1- China is the country paper, silk, and gunpowder were first produced in.

- 1) in that 2) in where 3) in there 4) that

انسانی 98- نظام جدید

پاسخ تست: گزینه 4

تشریح تست:

روش اول: چون در جمله بعد از جای خالی، حرف اضافه فعل produce یعنی in، بعد از آن آمده است، دیگر نیازی به تکرار آن نیست. به همین خاطر، تنها گزینه 4 که فاقد حرف اضافه in است، می‌تواند درست باشد.

روش دوم: همانطور که در نکته 3 گفته شد، قبل از that و where نمی‌توانیم از حرف اضافه استفاده کنیم، پس گزینه‌های 1 و 2 نادرست هستند. همچنین می‌دانیم که there اصلاً یک ضمیر موصولی نیست. پس تنها گزینه درست، گزینه 4 است.

2- Each year universities in the West take in quite a number of students come from Asian countries.

- 1) who 2) they 3) that they 4) most of them

هنر 98- نظام جدید

پاسخ تست: گزینه 1

تشریح تست:

در گزینه‌های 2 و 4 اصلاً ضمیر موصولی نداریم. از طرف دیگر، مانند آنچه در نکته 1 دیدید، در گزینه 3، ضمیر they در کنار ضمیر موصولی who که خود نقش فاعلی دارد، آمده است که این نادرست است.

برنامه مطالعاتی ۱۰۰ روزه زبان انگلیسی کنکور

شهاب مهرانفر

3- Because of the numbers of people involved and the greater resources, a group can work more quickly.

1) are available

2) than they are available

3) that are available

4) which they are available

ریاضی 98- نظام جدید

پاسخ تست: گزینه 3

تشریح تست:

با توجه به نکته 1 و این که در جمله‌واره قیدی قبل از جای خالی، فاعل نداریم، عبارت موصولی باید دارای فاعل باشد (رد گزینه 1).
گزینه 2 بخاطر داشتن than نادرست است، زیرا than در جمله‌های دارای صفات برتر (comparative adjective) به کار می‌رود، در حالیکه در این جمله، خبری از صفات برتر نیست. در گزینه 4 هم بنابر آنچه در نکته 2 خواندید، بعد از which از ضمیر فاعلی they استفاده شده است که غلط است، زیرا کلمه resources که قبل از جای خالی آمده، نقش فاعل را ایفا می‌کند و نیازی به وجود ضمیر فاعلی نیست.

می‌توانید برای پرسش و پاسخ و رفع اشکال، دانلود رایگان ادامه این سری
درسنامه‌ها و سایر مطالب مرتبط، از صفحه مربوطه در [سایت کانون](#) و یا سایر
[مسیرهای ارتباطی](#) موجود استفاده کنید.

Instagram: @sh_mehranfar

<https://t.me/ShahabMehranfar> ELT